

kraje. Učitelj: Ponovite to vsi! — Ker ni več ptic, kakšno postane v gozdu. Učenec: V gozdu in na polji postane tiho. Učitelj: Ponovite! — Ali še vidite hrošče, metulje, kobilice in gosenice? Učenec: Ne, te živalice jeseni poginejo. Učitelj: Kaj pa buče? Ali vidite sedaj buče? Ali so tudi poginile? Zakaj ostanejo v panjih? Rekli ste, da ni več cvetljic na polji. Kam pa so zginile. Učenec: Jeseni cvetlice zvenejo. Učitelj: Ponovite to vsi! — Ali se še toliko na prostem igrate?

Zakaj ne? Učenec: Jeseni vlečejo mrzli vetrovi. Učitelj: Le lovec se poda jeseni v gozd in strelja divjačino. Recite: Jeseni lovi lovec divjačino.

Na ta način obravnavajmo tudi druge letne čase.

Po zimi obravnavajmo: ptice po zimi. sv. Miklavž, Božič, zimsko veselje otrok; pomladi: vrt, polje, ptice pomladi; po leti: pastir, nevihta, žetev, sv. Rešnje telo.

Ljudevit Stiasny.

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

XIV. O strupenih barvah.

C. kr. deželni šolski svet razglašča glede nevarnosti strupenih barv za otroke, ki jih rabijo, nastopni razpis:

Z. 1981

L. Sch. R. Zufolge Note der k. k. Landesregierung für Krain vom 16. August l. J. Z. 11058 und im Sinne des Erlasses des h. k. k. Ministeriums des Innern vom 11. August 1893 Z. 11891, wird der k. k. Bezirksschulrath (der k. k. Stadtschulrath) mit Rücksicht auf den in Falkenau vorgekommenen Fall, dass ein kleines Kind durch Verzehren einer grünen Aquarellfarbe (Mitisgrün) aus einem Schülerfarbkästchen unter Vergiftungserscheinungen in grosse Lebensgefahr gerieth, angewiesen, in geeigneter Weise durch die Schulleitungen zu veranlassen, dass die Schulkinder regelmässig auf die Giftigkeit vieler Farben in den Farbenkästchen sowie darauf aufmerksam gemacht werden, dass derlei Farben sorgfältig verwahrt, insbesondere kleinen Kindern unzugänglich gemacht werden müssen und die verwendeten Pinsel oder von Farben beschmutzten Finger niemals zum Munde gebracht werden dürfen.

K. k. Landeschulrath für Krain. Laibach, 23. August 1893.

Für den k. k. Landespräsidenten:

A. Schemerl m. p.

XV. Izpust iz šole in prestop v ponavljalno šolo.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici je razpisal za svoj okraj gledé izpusta iz šole in prestopa v ponavljalno šolo nastopni razpis:

Št. 1453

okr. š. sv. Vsem krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom!

Da se o tem, kedaj je šolske otroke izpuščati iz šole in kedaj jim je prestopati iz vsakdanje v ponavljalno šolo v vsem okraji doseže enakomerno postopanje, zato se krajni šolski sveti in šolska vodstva v natanko izpolnjevanje opozarjajo na to, da so šolska vodstva upravičena samo tistim otrokom dajati izpustnice, kateri so svoji šolski dolžnosti v smislih § 21. državnega šolskega zakona z dné 2. vel. travna 1883, drž. zak. št. 53, oziroma § 27. deželnega zakona z dné 29. m. travna 1873, dež. zak. št. 21, dalje § 14. šolskega in učnega reda z dné 20. v. srpana 1870 in § 4. deželnega zakona z dné 28. svečana 1874, dež. zak. št. 6. popolnoma zadostili, kateri so tedaj razven vsakdanje šole tudi ponavljalno šolo dovršili ter se krščanskega nauka, branja, pisanja in računstva zadostno naučili.

Prestop šolskega otroka pred izpolnjenim dvanajstim letom iz vsakdanje v ponavljalno šolo ali izpust šol-

skega otroka pred izpolnjenim štirinajstim letom iz ponavljalne šole, se smé iz tehtnih razlogov na prošnjo dotičnih roditeljev ali njih zakonitih namestnikov v smislu § 21. državnega šolskega zakona z dné 2. v. travna 1883, drž. zak. št. 53, samo s privoljenjem c. kr. okrajnega šolskega sveta in praviloma le ob konci šolskega leta zgoditi.

Takim prošnjam, katere se vlagajo pötem krajnih šolskih svétov je tedaj,

kadar se gre za prestop iz vsakdanje v ponavljalno šolo, priložiti zadnja šolska naznanila in izjavo šolskega vodstva o tem, koliko je dotični otrok star in kako dolgo je v šolo hodil; kadar se pa gre za to, da bi se dotični otrok izpustil iz ponavljalne šole, je prošnjam priložiti od šolskega vodstva izdano izpustnico.

C. kr. okrajni šolski svét
v Radovljici, dné 27. listopada 1892.
Kaltenegger.

Naši dopisi.

Iz novomeškega okraja. (Konec.) G. A. Vrančič prebere nam na to jedrnatost sestavljeno z mnogimi vzgledi prepleteno poročilo o pokorsčini, kot vzgojevalnem sredstvu. Po sklepu se je vnela daljša debata. G. o. Florentin dostavlja, da naj se otroku vcepi precej prvo leto brezpogojna pokorsčina do učitelja, ker ta ga obdrži tuči nadalje pokornega. G. Jerše pravi, da je silno težavno vzgojati take otroke v pokorsčini, kateri so sprideni od moralično ali drugače pokvarjenih roditeljev. Tu se mora večkrat poseči po disciplinarnih sredstvih, a teh je malo. Zatorej vpraša — ko našteje sam nekatere, — ako vé še drugi kak pripomoček k temu. G. Zavrl meni, da bi bila za take spridence časi pač dobra palica, a ne v rokah učitelja temveč krajnega šolskega sveta, katere pa žalibože pogrešamo. G. predsednik imenuje na to postavna sredstva in pravi, da bodi učitelj mirnokrven ter dajaj otrokom pravi vzgled in pridobil si bo njih srca, da mu bodo pokorni. G. Konciliija nas pouči, da je za jako spridene časi tudi dobro sledeče sredstvo: Učitelj naj roditeljem takoj naznani, da morajo malopridnega otroka doma kaznovati, ako ne, se bode ovadil županstvu ali sodnji, da ga kaznuje. Roditelji se boje nepotrebnih potov in stroškov in našibajo otroka in to mnogokrat pomaga. — Ko tako to stvar natančneje omlatimo in g. nadzornik poročevalca zahvali, prestopimo k šesti točki: „Kaj in kako naj naša mladina bere, vzlasti z ozirom na šolske knjižnice?“

G. poročevalce M. Hiti čita svoj jako zanimivo sestavljen elaborat, katerega smo zelo pazno poslušali, ker imel je mnogo humorja v sebi. Šolarsko knjižnico primerja on lepo pobeljeni in snažni kuhinji, v kateri ne vidiš le pisanih loncev, raznobarvanih skled in drugih priprav različne velikosti, temveč tudi razno tera jedila, katera nam ponuja, ker ura se že poldnevu bliža. Tudi šolarska knjižnica naj ima lepe knjige, trdno in lično vezane; ilustriranih naj tudi ne manjka. Knjige naj so različne, učencem primerne vsebine itd.

Tako nam je g. poročevalce dal obširen obris, kaj in kako naj učenec bere, ter bil pohvaljen.

Iz poročila knjižničnega odbora posnamem, da je bilo t. l. 137 glđ 34¹/₂ kr. dohodkov in 109 glđ. 46 kr. izdatkov, tedaj preostanka 27 glđ. 88¹/₂ kr. — G. Pogačnik izrazi željo, naj bi se tudi v tem okraji zalagala okrajna knjižnica iz okrajne blagajne, kakor je tudi v nekaterih drugih okrajih na Kranjskem, da ne bi učitelji imeli te naklade; a g. predsednik mu pravi, da imajo v tistih krajih, kjer se za bukvarno denar ne pobira pri učiteljstvu, svoj fond, iz katerega se knjige kupujejo, česar pa pri nas ni.

Po nasvetu g. Zavrla se bodeta kupili knjigi: „Erziehliche Knaben-Handarbeit“ von Jos. Urban in „Gesang-Unterricht nach der analytisch-synthetischen Methode“ von J. M. Lipp.

Na to se volita revizorjema računov gg. Hiti in Kutnar. — V knjižnici in stalni odbor se volijo per acclam. stari udje.

G. o. Florentin nasvetuje naj bi se kupila nova omara za knjige učiteljske bukvarne, ker je stara premajhna. Ker pa bode za letos še zadostovala, se bode ista kasneje omislila, ko se denar in prostor zanjé dobi. — G. Matko nasvetuje, da bi se vel. počitnice prestavile na vel. srpan in prvo polovico kimovca. A ker imajo pravico o tem sklepati dotični krajni šolski sveti ne učiteljstvo samo, kakor je g. predsednik raztohnalil, zato je poročevalce umaknil svoj nasvet.

Ker smo že pri sklepu zahvali g. nadzornik najprej glđ. in gg. poročevalce za njih dobro sestavljena poročila; opozarja nas, naj se podatki o letnih poročilih takoj po sklepu šolskega leta odpošljejo; vse prošnje naj se pravočasno oddajo in vse naj se s potrebnimi prilogami opremljejo; prošnje za pouk v ženskih ročnih delih in za poljedelski pouk naj vodstva brez kolekov njemu pošljejo.

Končno g. predsednik zahvali vse prisotne za pazljivost ter se spominja našega predobrega vladarja